

Broj:I/1-4174-24

Podgorica, 09.04.2024.godine

SEKTOR ZA USMJERAVANJE I NADZOR NAD RADOM CARINARNICA
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA PODGORICA
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA BIJELO POLJE
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA KOTOR
PODRUČNA JEDINICA CARINARNICA BAR

PREDMET: Obavještenje o sprovođenju postupka provjere i okončanja tranzitnog postupka
- NCTS

U cilju jednoobrazne primjene odredbi Carinskog zakona ("Sl. list CG", broj 86/22) i Uredbe o bližem načinu sprovođenja carinskih postupaka i carinskih formalnosti ("Sl. list CG", broj 26/23), koje se odnose na sprovođenje postupka provjere i okončanja tranzitnog postupka primjenom NCTS-a, a u skladu sa članom 10 stav 1 tačka 5 Zakona o carinskoj službi ("Sl. list CG" broj 3/16) Uprava carina dostavlja ovo obavještenje.

Ovim obavještenjem se bliže pojašnjava sprovođenje postupka provjere i okončanja tranzitnog postupka u slučajevima nacionalnog i zajedničkog tranzitnog postupka između ugovornih strana Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku. Postupak zajedničkog tranzita će se primjenjivati nakon pristupanja Crne Gore Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku.

Ovo obavještenje se koristi zajedno sa Priručnikom za tranzit (https://taxation-customs.ec.europa.eu/customs-4/customs-procedures-import-and-export-0/what-customs-transit/union-and-common-transit_en). Uz to, obavještenje će se, prema potrebi, koristiti zajedno sa obavještenjima koja preciziraju: stavljanje robe u tranzitni postupak korišćenjem NCTS sistema, TIR postupak, pojednostavljene postupke carinjenja robe, carinske postupke, obavještenja koja preciziraju izdavanje carinskih odluka i dr.

Pravni osnov

Postupak tranzita, provjere i okončanja tranzitnog postupka regulisan je u skladu sa odredbama:

- čl. 155 do 159 Carinskog zakona ("Sl. list CG" br. 86/22)
- čl. 189, 190, 191, čl. 207 do 223, kao i čl. 419, 433, 434, 435, 436 Uredbe o bližem načinu sprovođenja carinskih postupaka i carinskih formalnosti ("Sl. list CG" br. 26/23)

- čl. 15, 16, 47, do 52, 112 do 118 Dodatka I i Dodatak 4 Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku.

Za potrebe ovog objašnjenja date su sljedeće definicije:

- **“tranzitni postupak”** označava nacionalni i zajednički tranzitni postupak;
- **“nacionalni tranzitni postupak”** označava postupak po kome se roba pod carinskim nadzorom prevozi iz polazne carinske ispostave u drugu odredišnu carinsku ispostavu unutar carinskog područja Crne Gore. Nacionalni tranzitni postupak može biti unutrašnji i spoljni, kako je definisano čl. 155 i 156 Carinskog zakona;
- **“zajednički tranzitni postupak”** označava postupak u okviru kojeg se roba prevozi pod carinskim nadzorom od carinske ispostave jedne ugovorne strane u drugu carinsku ispostavu te ili druge ugovorne strane u skladu sa Konvencijom o zajedničkom tranzitnom postupku, prelazeći najmanje jednu državnu granicu. zajednički tranzitni postupak može biti T1 ili T2;
- **“ država zajedničkog tranzita”** označava svaku zemlju, osim države članice EU, koja je ugovorna strana Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku;
- **“ugovorna strana”** označava svaku ugovornu stranu Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku ili Konvencije o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom;
- **„treća zemlja“** označava svaku zemlju koja nije ni potpisnica Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku ni potpisnica Konvencije o pojednostavljenju formalnosti u trgovini robom;
- **“nosilac tranzitnog postupka”** (u daljem tekstu nosilac postupka) označava lice koje podnosi tranzitnu deklaraciju ili lice u čije ime se deklaracija podnosi;
- **“tranzitni prateći dokument (TPD)”** je dokument koji je sačinjen u NCTS-u, koji prati robu i zasniva se na podacima iz tranzitne deklaracije, dopunjen spiskom naimenovanja (Lol). Tranzitni prateći dokument (TPD) i spisak naimenovanja (Lol) navedeni su u Prilozima A3.a i A5.a Dodatka IIIa Konvencije o zajedničkom tranzitnom postupku i Prilozima 20 i 21 Pravilnika;
- **“Tranzitni/sigurnosni prateći dokument (TSPD)”** je dokument koji je sačinjen u NCTS-u, koji prati robu i zasniva se na podacima iz tranzitne deklaracije i bezbjedonosnih/sigurnosnih podataka iz ulazne ili izlazne sažete tranzitne deklaracije. Tranzitni/sigurnosni prateći dokument (TSPD) je dopunjen spiskom naimenovanja (Lol). Tranzitni/sigurnosni prateći dokument (TSPD) i spisak naimenovanja (Lol) navedeni su u Prilozima 22 i 23 Pravilnika;

- **“Postupak osiguravanja kontinuiteta poslovanja”** predstavlja postupak zasnovan na korišćenju propisanih pisanih dokumenata samo u slučajevima kada se standardni postupak ne može koristiti;
- **„Carinski dug”** – u smislu zajedničkog tranzita znači obavezu lica da plati iznos carinskih dažbina koje se primjenjuju na robu stavljen u zajednički tranzitni postupak;
- **„Naplata”** - označava mjere naplate svih dugovanih iznosa.

1. SPROVOĐENJE POSTUPKA PROVJERE ZA ROBU KOJA SE KREĆE U POSTUPKU TRANZITA

Tranzitni postupak smatra se završenim, a obaveze nosioca postupka ispunjenim, kada se roba stavlja u postupak tranzita i potrebne informacije podnesu određenoj carinskoj ispostavi.

Tranzitni postupak smatra se okončanim kada je polazna carinska ispostava u mogućnosti da utvrdi, na osnovu podataka koje dobije od određene carinske ispostave, da je postupak ispravno završen.

Postupak provjere za robu zasniva se na načelu da je polazna carinska ispostava odgovorna za praćenje postupka tranzita i za pokretanje i sprovođenje postupka provjere za robu (za sve tranzitne postupke koji su započeli kod te ispostave). Međutim, imajući u vidu veliki broj tranzitnih deklaracija, višejezičnost i složene uslove rada u zajedničkom tranzitnom postupku, država ugovorna strana Konvencije može odrediti nadležnu polaznu ispostavu koja je odgovorna za praćenje svih tranzitnih postupaka započetih u toj državi i za sprovođenje postupaka provjere vezanih za te tranzitne postupke.

Za pokretanje i sprovođenje postupka provjere za robu za postupke tranzita započete u Crnoj Gori nadležna je organizaciona jedinica za tranzit (**OJZT**) koja donosi i rješenja o naplati carinskog duga utvrđenog u postupcima tranzita koji nisu ispravno završeni.

OJZT je, takođe, nadležna za sprovođenje postupaka provjere za robu za postupke tranzita započete u drugim državama zajedničkog tranzita kada se određena ili tranzitna ispostava u postupku nalazi u Crnoj Gori.

Kada se koristi postupak osiguravanja kontinuiteta poslovanja, o okončanju postupka staraju se zajedno polazna carinska ispostava i OJZT, a organ nadležan za provjeru i naplatu nastalog duga je OJZT.

Cilj postupka provjere je da se pribave dokazi o pravilnom završetku postupka tranzita radi njegovog okončanja. Ako takve dokaze nije moguće pribaviti redovnim putem, nadležni carinski organ će preduzeti potrebne mjere i ako je moguće okončati postupak upotrebom

alternativnih dokaza. Okončanje se zasniva na poređenju podataka o tranzitnom postupku, utvrđenih kod polazne carinske ispostave i evidentiranih i potvrđenih kod odredišne carinske ispostave. Okončanje se razlikuje zavisno od vrste postupka. Kod standardnog postupka, o zaključenju postupka tranzita deklarant će biti informisan porukom „obavještenje o okončanju tranzitnog postupka“ (IE045). U slučaju POKP postupak se sprovodi upotrebom papirnih dokumenata.

Ako prije roka za pokretanje postupka provjere carinska ispostava primi informaciju da postupak tranzita nije ispravno završen ili da postoji sumnja u to, bez odlaganja započinje postupak provjere.

1.1. Provjera statusa pošiljke

Prije pokretanja postupka provjere OJZT utvrđuje status pošiljke kako bi se izbjeglo sprovođenje nepotrebnih postupaka provjere za robu jer u praksi postoje slučajevi kada je tranzit završen kod odredišne carinske ispostave ali elektronske poruke o završetku se ne dostave kroz NCTS, iz tehničkih razloga.

Poruku „zahtjev o provjeri statusa“ (IE094) NCTS šalje automatski:

- deklarisanom odredišnoj carinskoj ispostavi, ako nakon isteka roka za podnošenje robe odredišnoj ispostavi nije primljena poruka „obavještenje o dolasku“ (IE006), ili
- stvarnoj odredišnoj carinskoj ispostavi ako u roku od 6 dana nakon prijema poruke „obavještenje o dolasku“ (IE006) nije primljena poruka „rezultati kontrole na odredištu“ (IE018).

NCTS u carinskoj ispostavi odredišta provjerava status kod polazne carinske ispostave i šalje „odgovor o statusu“ (IE095). Ako status pošiljke na odredištu ne odgovara statusu na polazištu, odredišna carinska ispostava dužna je, bez odlaganja, pružiti informacije koje se traže (npr. slanjem poruka IE006 i/ili IE018 koje nedostaju), kako bi se polaznoj carinskoj ispostavi omogućio nastavak aktivnosti vezanih za tranzitni postupak.

U izuzetnim slučajevima kada tehnički problemi onemogućavaju slanje ili ponovno slanje poruka koje nedostaju za okončanje postupka (IE006 i IE018), odredišna carinska ispostava je dužna poslati druge dokaze na osnovu kojih će nadležni carinski organ okončati postupak tranzita. Kao dokaz može se koristiti primjerak TPD/TSPD, ovjeren od strane odredišne carinske ispostave.

1.2. Postupak provjere

Kada postupak tranzita nije moguće okončati ni nakon završene provjere statusa pošiljke, pokreće se postupak provjere za robu. OJZT odlučuje hoće li započeti postupak provjere:

- slanjem poruke „zahtjev za informacije o pošiljci koja nije pristigla“ (IE140) nosiocu postupka ili

- slanjem poruke „zahtjev za provjeru završetka tranzitnog postupka” (IE142) deklariranoj odredišnoj ispostavi.

1.2.1. Početak provjere slanjem zahtjeva nosiocu postupka

Postupak provjere započinje slanjem odgovarajućeg zahtjeva nosiocu postupka u sljedećim slučajevima:

- ako je istekao rok za podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi a polazna carinska ispostava nije od odredišne primila poruku „obavještenje o dolasku“ (IE006),
- ako je urađena provjera statusa pošiljke (IE094 i IE095) pri čemu je utvrđeno da je status pošiljke isti na polazištu i odredištu (preporučena provjera),
- ako podaci u Rubrici 8. tranzitne deklaracije nisu dovoljni za pokretanje provjere kod deklarirane odredišne carinske ispostave,

ili

- ako je postupak provjere bio započet slanjem poruke „zahtjev za provjeru završetka tranzitnog postupka“ (IE142) odredišnoj carinskoj ispostavi (kojom je zatražena poruka IE018) ali u roku od 28 dana nakon slanja poruke IE142 odredišnoj carinskoj ispostavi, nadležna polazna carinska ispostava nije primila odgovor ili je primila negativan odgovor putem poruke „odgovor na provjeru o završetku tranzitnog postupka “ (IE143) primjenom šifre „1“ ili „2“, od odredišne carinske ispostave.

Postupak provjere za robu prema nosiocu postupka pokreće se slanjem poruke „zahtjev za informacije o pošiljci koja nije pristigla“ (IE140) a na koju nosilac postupka odgovara porukom „informacije o pošiljci koja nije pristigla“ (IE141) u roku od 28 dana.

Ako podatke dostavljene od nosioca postupka ocijeni nedovoljnim za okončanje postupka tranzita, ali ih smatra dovoljnim za nastavak provjere, OJZT će započeti postupak provjere slanjem poruke „zahtjev za provjeru završetka tranzitnog postupka“ (IE142) odredišnoj carinskoj ispostavi ili nastaviti s postupkom provjere prema odredišnoj carinskoj ispostavi (kojem je IE142 već poslata) porukom „informacija u vezi sa provjerom okončanja tranzitnog postupka“ (IE144) kako bi se obavijestila odredišna carinska ispostava ako su pribavljeni dodatni podaci. Zbog ovoga je važno da nosilac postupka prilikom popunjavanja deklaracije u rubrici 8 JCI, odnosno 3/9-3/10 TPD, navede tačne podatke o primaocu robe u državi odredišta.

Kada je zahtjev nosiocu postupka upućen nakon što je provjera bila započeta zahtjevom prema odredišnoj carinskoj ispostavi, i ako nosilac postupka u ovom roku ne pruži nikakve informacije ili se pružene informacije ocijene nedovoljnim za nastavak postupka provjere, OJZT će utvrditi dalje korake koje treba preduzeti radi okončanja postupka vodeći računa

da je polazna ispostava dužna utvrditi svoja saznanja najkasnije 7 mjeseci nakon isteka roka za podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi.

Ako polazna carinska ispostava nije primila obavještenje o dolasku robe a nosilac postupka nije dostavio nikakve informacije u roku od 28 dana od slanja zahtjeva, ili se dostavljeni podaci smatraju nedovoljnim za početak postupka provjere slanjem zahtjeva odredišnoj carinskoj ispostavi, postupak naplate mora započeti mjesec dana nakon isteka roka od 28 dana, određenog nosiocu postupka za dostavljanje informacija.

2. ALTERNATIVNI DOKAZ ZAVRŠETKA POSTUPKA TRANZITA

Nacionalni postupak tranzita smatra se propisno završenim ako nosilac postupka carinskom organu dostavi dokument kojim se potvrđuje istovjetnost robe, i to:

- dokument koji je ovjerila odredišna carinska ispostava kojim se potvrđuje istovjetnost robe i utvrđuje da je roba podnijeta u odredišnu carinsku ispostavu ili isporučena ovlašćenom primaocu u skladu sa članom 158 stav 5 tačka 2 Zakona;
- dokument ili carinsku evidenciju, koje je ovjerila carinska ispostava i kojima se utvrđuje da je roba napustila carinsko područje Crne Gore;
- carinsku ispravu izdatu u trećoj državi u kojoj je roba stavljena u carinski postupak;
- dokument izdat u trećoj državi, sa pečatom ili drugom ovjerom carinskog organa te države, na osnovu kog se može utvrditi da je roba u slobodnom prometu u toj državi.

Umjesto navedenih dokumenata kao dokaz se mogu dostaviti i njihove kopije koje je ovjerio carinski organ koji je ovjerio i izvorne isprave ili carinski organ treće države ili države članice.

Navedene isprave prihvatljive su kao alternativni dokaz samo ako predstavljaju dokaz da se radi o predmetnoj robi, i ako nema sumnje u vjerodostojnost te isprave i ovjeru nadležnog organa.

Postupak tranzita može se zaključiti i na osnovu TPD/TSPD dokumenta kojeg je odredišna carinska ispostava označila upisom pojma „Alternativni dokaz - 99202“. Odredišna carinska ispostava može potvrditi TPD/TSPD dokument kao alternativni dokaz kada mu je podnesena roba i ako nije otkrio nepravilnosti.

Ako se službeni dokaz podnese nakon alternativnog dokaza, službeni dokaz ima prednost nad alternativnim dokazom.

Odluku o prihvatanju alternativnog dokaza kao zadovoljavajućeg donosi OJZT potpisom službenika koji vodi postupak i rukovodioca OJZT-a. Tek nakon toga može se pristupiti okončanju postupka.

2.1 Alternativni dokaz podnošenja robe odredišnoj carinskoj ispostavi ili ovlašćenom primaocu

Ovaj dokaz sastoji se od isprave koju je ovjerala odredišna carinska ispostava države zajedničkog tranzita i u kojoj je naveden MRN i iz koje je moguće utvrditi istovjetnost robe i činjenicu da je roba podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi ili ovlašćenom primaocu. Dokaz može biti u obliku neke od sljedećih isprava, koje je ovjerala carinska ispostava:

- kopija TPD/TSPD s MRN brojem,
- primjerak deklaracije ili dokumenta kojim se roba stavlja u drugi carinski postupak ili upotrebu koju odobrava carinski organ nakon podnošenja carinskoj ispostavi ili ovlašćenom primaocu,
- ovjerena potvrda carinske ispostave, zasnovana na ispravama koje je carinski organ zadržao (npr. primjerak TPD/TSPD) ili podacima dostupnim toj carinskoj ispostavi ili ovlašćenom primaocu,
- primjerak komercijalne isprave, prevozne isprave ili izvoda iz evidencije privrednih subjekata uključenih u tranzitni postupak u kojem je utvrđeno da je roba podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi ili ovlašćenom primaocu (npr. obavještenje o istovaru ili pregledu; brodske teretnice; vazdušni tovarni listovi; potvrda o uplati; računi;).

OJZT će razmotriti dostavljeni alternativni dokaz ako u navedenom roku ne dobije službeni dokaz. Ako se službeni dokaz primi naknadno, u slučaju primjene postupka osiguravanja kontinuiteta poslovanja, taj dokaz ima prednost nad alternativnim dokazom.

Ako OJZT podneseni alternativni dokaz ocijeni zadovoljavajućim, tj. ako se dokaz odnosi na predmetnu robu i ne postoji sumnja u njegovu vjerodostojnost i vjerodostojnost ovjere od nadležnog organa, na osnovu takvog dokaza će se zaključiti tranzitni postupak.

Međutim, ako OJZT sumnja u vjerodostojnost dostavljenog alternativnog dokaza ili robu na koju se odnosi, dužna je provjeriti dostavljeni alternativni dokaz. Za provjeru dokaza se koristi obrazac TC21 "Zahtjev za provjeru" – iz priloga 2 ovog obavještenja. U takvom slučaju alternativni dokaz ne može biti prihvaćen dok nadležni organ od kojeg je zahtijevana provjera ne potvrdi da su podaci autentični i tačni.

2.2 Alternativni dokaz stavljanja robe u carinski postupak u trećoj državi

U nedostatku dokaza o podnošenju robe odredišnoj carinskoj ispostavi, polazna carinska ispostava smatraće postupak završenim ako joj se podnese isprava kojom je predmetna roba stavljena u carinski postupak u trećoj državi.

Dokazima se smatraju samo:

- izvorna carinska isprava izdata u trećoj zemlji u kojoj je roba stavljena u carinski postupak ili

- carinske isprave ili podaci, u papirnom obliku, kojima je predmetna roba stavljena u neki od carinskih postupaka, izdati u trećoj državi i koji omogućavaju polaznoj carinskoj ispostavi da utvrdi da se zaista odnose na predmetnu robu, i da je ta roba zaista napustila carinsko područje Crne Gore ili ugovorne strane Konvencije.

Ako je izvorna carinska isprava dostavljena u obliku elektronske carinske isprave, OJZT može je prihvatiti kao alternativni dokaz sve dok:

- imaju mogućnost direktnog pristupa elektronskoj carinskoj ispravi u odgovarajućem carinskom sistemu predmetne treće zemlje ili
- imaju mogućnost obratiti se odgovarajućem carinskom organu predmetne treće zemlje putem službene korespondencije kojom se potvrđuje vjerodostojnost elektronske carinske isprave ili omogućuje pristup elektronskoj carinskoj ispravi.

Dokaz može biti i bilo koja druga isprava ili podatak kojim se nesumnjivo dokazuje da se predmetna roba nalazi u tranzitu u trećoj državi, ovjerena pečatom carinskog organa te države, pod uslovom da ista omogućava OJZT da utvrdi da se isprava ili podatak odnose na robu, i da je ista roba napustila carinsko područje Crne Gore ili ugovorne strane Konvencije.

Ove dokaze mogu zamijeniti njihove kopije ovjerene od organa koji je ovjerio i originalne dokumente tj. od nadležnih organa trećih država.

Kada OJZT ocijeni da je dokaz zadovoljavajuć tj. ako utvrdi da se isti odnosi na predmetnu robu i nema sumnje u vjerodostojnost isprave i njene ovjere, okončaće postupak tranzita.

Provjera dostavljenih alternativnih dokaza sprovodi se u cilju provjere vjerodostojnosti i tačnosti podataka u njima i pečata na primjercima tih isprava, a vodeći računa da se realizuje potreban procenat provjere alternativnih dokaza. Provjera se vrši na osnovu analize rizika ili slučajnog odabira. Provjera će se izvršiti i u slučaju sumnje u prekršaje ili nepravilnosti.

3. Početak provjere slanjem zahtjeva odredišnoj carinskoj ispostavi

Ako polazna carinska ispostava nije primila informacije koje omogućavaju okončanje postupka tranzita ili naplatu carinskog duga, OJZT treba da od odredišne carinske ispostave zahtijeva podatke ako:

- polazna carinska ispostava nije primila obavještenje o podnošenju robe u roku za podnošenje robe koji je odredila polazna carinska ispostava;
- polazna carinska ispostava nije primila rezultate kontrole;
- polazna carinska ispostava ima saznanje da postoji greška u slanju obavještenja o podnošenju ili rezultatima kontrole.

OJZT šalje zahtjev za provjeru završetka tranzitnog postupka (IE142):

- deklarisanom odredišnoj carinskoj ispostavi kada se podaci iz Rubrike "Primalac". deklaracije smatraju dovoljnim, ili

- odredišnoj carinskoj ispostavi koja je poslala „obavještenje o dolasku“ (IE006), ili
- uključenoj odredišnoj carinskoj ispostavi kod koje je prema informacijama dobijenim od nosioca postupka opravdan nastavak provjere za robu.

Radi olakšanja postupka provjere u poruci je potrebno navesti kontakt podatke lica na mjestu polazišta.

3.1 Razmjena informacija između polazne i odredišne carinske ispostave i opoziv zahtjeva za provjeru završetka tranzitnog postupka

Od početka postupka provjere (tj. od slanja poruka IE140 ili IE142) do naplate duga (slanja poruke IE152), polazne i odredišne carinske ispostave za međusobnu komunikaciju mogu koristiti poruke IE144 (informacija u vezi sa provjerom okončanja tranzitnog postupka) i IE145 (zahtjev za informaciju u vezi sa provjerom okončanja tranzitnog postupka). Ove poruke namijenjene su razmjeni informacija i usklađivanju podataka između polazne i odredišne carinske ispostave i ne mogu se koristiti za zatvaranje otvorenog „zahtjeva za provjeru završetka tranzitnog postupka“ (IE142) ili otvorenog „zahtjeva za informacije o pošiljci koja nije pristigla“ (IE140). Ove dvije poruke mogu se slati nezavisno jedna od druge, više puta.

Ako podaci dostupni u „zahtjevu za provjeru završetka tranzitnog postupka“ (IE142) nisu dovoljni carinskoj ispostavi za sprovođenje potrebne provjere i pretraživanje evidencija i isprava, odredišna carinska ispostava može zahtijevati dodatne podatke od nadležne carinske ispostave slanjem „zahtjeva za informaciju u vezi sa provjerom okončanja tranzitnog postupka“ (IE145) i korišćenjem propisane šifre za tražene podatke.

Carinska ispostava će dostaviti tražene dodatne podatke odredišnoj carinskoj ispostavi korištenjem poruke „informacija u vezi sa provjerom okončanja tranzitnog postupka“ (IE144) i odgovarajućih šifara. Ako su zatražene, pisane isprave dostavljaju se direktno osobi za kontakt navedenoj u poruci. Isprave se mogu dostaviti poštom ili e-mailom ili faksom, a njihovo slanje mora biti jasno identifikovano koristeći MRN deklaracije.

Polazna carinska ispostava može poslati poruku „informacija u vezi sa provjerom okončanja tranzitnog postupka“ (IE144) ili obrazac TC20A „slanje informacija/isprava vezanih s NCTS-om“ – iz priloga 1 ovog obavještenja s dodatnim informacijama (u pisanom obliku) iako nije prethodno primila „zahtjev za informaciju u vezi sa provjerom okončanja tranzitnog postupka“ (IE145).

Ako, iz bilo kog razloga odluči opozvati „zahtjev za provjeru završetka tranzitnog postupka“ (IE142), nadležna carinska ispostava će to učiniti slanjem poruke „otkazati obavještenje o provjeri završetak tranzitnog postupka“ (IE059) odredišnoj carinskoj ispostavi kojem je zahtjev poslat. Kada primi poruku „otkazati obavještenje o provjeri završetak tranzitnog postupka“ (IE059) postupak provjere završen je za odredišnu carinsku ispostavu.

3.2 Obaveze odredišne carinske ispostave

OJZT je nadležna za prijem svih zahtjeva za provjeru završetka tranzitnog postupka kojima polazne carinske ispostave država ugovornih strana Konvencije traže provjere o pošiljkama tranzita kada su deklarirane odredišne carinske ispostave u Crnoj Gori.

Kada OJZT primi iz država ugovornih strana Konvencije zahtjev za provjeru završetka tranzitnog postupka za pošiljku upućenu nekoj odredišnoj carinskoj ispostavi u Crnoj Gori, dostaviće odredišnoj carinskoj ispostavi putem email-a obavještenje o primljenom zahtjevu i na taj način zatražiti dostavu podataka o pošiljci od odredišne carinske ispostave. Odredišna carinska ispostava obavezna je odgovoriti OJZT-u u roku od 8 dana od dana prijema obavještenja. Ako odredišna carinska ispostava kojoj je upućen zahtjev od OJZT ne odgovori u propisanom roku od 8 dana, OJZT će o tome dopisom obavijestiti rukovodioca organizacione jedinice radi preduzimanja potrebnih mjera.

3.3 Provjera evidencije i rezultati provjera

Odredišna carinska ispostava obavezna je voditi evidenciju o pristiglim obavještenjima o zahtjevima za provjeru završetka tranzitnog postupka dostavljenim od OJZT, i na osnovu primljenih obavještenja bez odlaganja pretražiti svoju dokumentaciju, i ako je potrebno, dokumentaciju i evidencije ovlašćenog primaoca. Ako provjera vlastitih isprava i evidencija ili isprava i evidencija ovlašćenog primaoca ne da rezultat, odredišna carinska ispostava kontaktira:

- primaoca, za kojeg se može pretpostaviti da je primio robu i dokumente direktno, bez podnošenja deklariranoj odredišnoj carinskoj ispostavi ili drugoj odredišnoj carinskoj ispostavi, ili
- drugu odgovornu osobu koja bi mogla dostaviti dodatne informacije.

Kao rezultat sprovedenih provjera odredišne carinske ispostave mogu se desiti sljedeći slučajevi:

1. Predmetna roba je bila stvarno i u roku podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi ili ovlašćenom primaocu, ali:

- dokaz završetka postupka (obavještenje o dolasku IE006 ili rezultati kontrole na odredištu IE018) nisu bili vraćeni polaznoj carinskoj ispostavi u propisanom vremenskom roku. U tom slučaju odredišna carinska ispostava je obavezna odmah poslati polaznoj ispostavi poruke koje nedostaju.
- Ovlašćeni primalac, uprkos svojoj obavezi, nije poslao poruku „obavještenje privrednog subjekta o dolasku robe“ (IE007) ili „napomene uz istovar“ (IE044) odredišnoj carinskoj ispostavi. U tom slučaju odredišna carinska ispostava je obavezna odmah poslati poruke koje nedostaju (obavještenje o dolasku IE006 ili

rezultati kontrole na odredištu IE018) polaznoj carinskoj ispostavi, a nakon što zatraži i dobije od ovlaštenog primaoca potrebne podatke koji nedostaju.

- Roba je bila podnesena deklariranoj odredišnoj carinskoj ispostavi koja ima dokaze da su poslate dvije poruke „podaci o deklaraciji” (IE015) za istu robu.

Važno je naglasiti da se poruke IE006 i IE018 mogu slati jedino kada je tranzitni postupak ispravno završen u roku za podnošenje robe i kada nije bilo uzimanja robe ispod carinskog nadzora. Postupak tranzita mora biti regularno završen ili završen uz zakašnjenje robe, u skladu sa zakonskim odredbama. Smatra se da je nosilac postupka ispoštovao rok za podnošenje robe ako on ili prevoznik dostave odredišnoj carinskoj ispostavi zadovoljavajući dokaz da nisu odgovorni za kašnjenje.

2. Roba nije podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi, ali je bila podnesena tranzitnoj carinskoj ispostavi u državi odredišne ispostave:

Odredišna carinska ispostava nije u svojim evidencijama pronašla dokaze o podnošenju tražene pošiljke, ali je pronađena poruka „obavještenje o prelasku granice“ (IE118) na ulazu u državu odredišta.

Odredišna carinska ispostava šalje poruku „odgovor na provjeru o završetku tranzitnog postupka“ (IE143) sa šifrom odgovora "4" - zahtjev za naplatu na odredištu, kako bi preuzela odgovornost za postupak naplate duga.

3. Robu iz tranzitnog postupka preuzelo je lice koje nema status ovlaštenog primaoca:

Ako odredišna carinska ispostava utvrdi da je pošiljku preuzelo lice koje nema status ovlaštenog primaoca i koje nije robu prethodno podnijelo odredišnoj carinskoj ispostavi, odredišna carinska ispostava šalje odgovor OJZT-u kako bi OJZT poslala polaznoj carinskoj ispostavi „odgovor na provjeru o završetku tranzitnog postupka“ (IE143) koristeći šifru "4".

4. Odredišna carinska ispostava nije završila tranzitni postupak u NCTS-u, ali je roba preko nje izašla u treću državu:

Ako odredišna carinska ispostava utvrdi da je roba izašla u treću državu:

- šalje polaznoj carinskoj ispostavi poruke IE006 i IE018 nakon što je utvrđeno da je roba u propisanom roku bila stvarno podnesena, ili
- šalje OJZT-u druge isprave ili podatke kojima se dokazuje da je roba ušla u treću državu u slučaju kada ne postoji ni alternativni dokaz ni poruka koja potvrđuje dolazak ili podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi, kako bi se nadležnoj carinskoj ispostavi pomoglo utvrditi odnose li se dokumenti zaista na predmetnu robu i da li je roba stvarno napustila carinsko područje. OJZT šalje isprave i

podatke zajedno s obrascem TC20A (kog je prethodno ispunila i ovjerila carinska ispostava) polaznoj carinskoj ispostavi.

3.4 Rokovi za odgovor odredišne carinske ispostave

Ako je postupak provjere započet provjerom prema odredišnoj carinskoj ispostavi, OJZT obavezna je da na zahtjev za provjeru završetka tranzitnog postupka odgovori bez odlaganja, najkasnije u roku od 28 dana od prijema zahtjeva, porukom „odgovor na provjeru o završetku tranzitnog postupka“ (IE143), na osnovu podataka dobijenih od odredišne ispostave, ili da odredišna ispostava pošalje poruke o dolasku robe i rezultatima kontrole (IE006 i IE018) ako za to postoje uslovi. Ako su odredišnoj carinskoj ispostavi potrebne dodatne informacije o pošiljci može ih zatražiti od polazne carinske ispostave (slanjem poruke IE145).

Ako je postupak provjere započeo provjerom prema nosiocu postupka koji je pružio dovoljno informacija za nastavak postupka provjere, carinska ispostava države odredišta obavezna je odgovoriti u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od 28 dana od prijema zahtjeva za provjeru, bilo traženjem dodatnih podataka (upotrebom poruke IE145) bilo porukom „odgovor na provjeru o završetku tranzitnog postupka“ (IE143).

Kod slanja poruke „odgovor na provjeru o završetku tranzitnog postupka (IE143)“, koriste se sljedeće šifre:

- Šifra "1" – „pošiljka nepoznata na odredištu“ - znači da roba nije bila podnesena deklarisanom odredišnoj carinskoj ispostavi. Polazna carinska ispostava treba da pokuša, ako je moguće, utvrditi stvarnu odredišnu carinsku ispostavu ili poslati zahtjev nosiocu postupka;
- Šifra "2" – „sumnja na dupliranu deklaraciju“ - znači da je pošiljka bila podnesena deklarisanom odredišnoj carinskoj ispostavi ali je službenik carinske ispostave pretpostavio da su poslate dvije poruke „podaci iz deklaracije“ (IE015) za istu pošiljku;
- Šifra "3" - *povratni primjerak vraćen na (datum)* – znači da je roba bila podnesena deklarisanom odredišnoj ispostavi, ali ta ispostava nije bila u mogućnosti da završi postupak slanjem poruka IE006 i IE018, pa je umjesto poruka vratila alternativni dokaz (npr. ovjerenu kopiju TPD/TSPD) koji još nije primila polazna carinska ispostava;
- Šifra "4" – „zahtjev za sprovođenje postupka naplate na odredištu“ – u slučaju kada je nesumnjivo utvrđeno da roba nije podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi ali je carinska ispostava naknadno utvrdila lokaciju robe (uzeta ispod carinskog nadzora), OJZT preuzima nadležnost za naplatu nastalog duga. (Poruka „zahtjev za naplatu“ (IE150) šalje se polaznoj carinskoj ispostavi u slučaju da je utvrđeno da

je roba dostavljena primaocu ili na osnovu poruke IE118 – obavještenje o prelasku granice).

3.5 Pravila nastavka provjere započete zahtjevom prema odredišnoj carinskoj ispostavi / nosiocu postupka

Ako je postupak provjere započet postupkom prema odredišnoj carinskoj ispostavi (IE142) i nadležni polazni organ nije primio odgovor ili je primio negativan odgovor u poruci (IE143) nadležni polazni organ će zatražiti od nosioca postupka dostavu dokaza radi okončanja postupka.

Ako nosilac postupka u roku od 28 dana ne dostavi dokaze ili se dostavljeni dokazi smatraju nedovoljnim za nastavak provjere, nadležni polazni organ će odlučiti o daljim koracima potrebnim za okončanje postupka.

Nadležni polazni organ obavezan je sprovesti potrebne aktivnosti najkasnije u roku od 7 mjeseci od posljednjeg dana kada je roba trebala biti podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi.

4. POSTUPAK PROVJERE U SLUČAJU POSTUPKA OSIGURAVANJA KONTINUITETA POSLOVANJA (POKP)

Ako ne primi dokaze o završetku tranzitnog postupka u roku od mjesec dana od isteka roka za podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi ili čim bude obaviještena o tome da postupak nije završen ili osnovano posumnja u to, polazna carinska ispostava:

- kontaktira nosioca postupka od kog traži dokaze o završetku postupka nakon isteka roka za podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi
- počinje provjeru prema deklariranoj odredišnoj carinskoj ispostavi 60 dana nakon isteka roka za podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi.

Kada je POKP započet u Crnoj Gori, brigu o okončanju postupka vodi polazna carinska ispostava.

4.1 Početak postupka provjere slanjem zahtjeva nosiocu postupka od strane polazne carinske ispostave

Ako u roku od 20 dana nakon isteka roka za podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi ne primi dokaz da je postupak završen, polazna carinska ispostava će zatražiti od nosioca postupka da dostavi dokaze o ispravnom završetku postupka tranzita (primjerak broj 5 JCI ili primjerak TPD ili TSPD-a).

Nosilac postupka je obavezan da dostavi tražene podatke potrebne za okončanje postupka u roku od 28 dana od prijema zahtjeva.

Ako ne primi dokaz o završetku postupka u roku od 50 dana od isteka roka za podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi, polazna carinska ispostava će dopisom dostaviti OJZT kopiju tranzitne deklaracije i isprava koje posjeduje, radi nastavka postupka provjere.

4.2 Nastavak postupka provjere slanjem obavještenja o provjeri odredišnoj carinskoj ispostavi

OJZT će bez odlaganja nastaviti postupak provjere slanjem obavještenja o provjeri carinskoj ispostavi države odredišta:

- ako najkasnije 2 mjeseca nakon isteka roka podnošenja robe odredišnoj carinskoj ispostavi, nosilac postupka nije dostavio zadovoljavajući dokaz o završetku postupka;
- ako je u ranoj fazi (čak i prije isteka roka za podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi) nadležna ispostava obaviještena o tome (ili sumnja) da postupak tranzita nije završen za svu ili dio predmetne robe ili ako dobijeni dokazi ukazuju na neslaganja ili djeluju kao da su falsifikovani. Ako postoji sumnja, polazna carinska ispostava odlučuje, zavisno od okolnosti, hoće li postupak provjere pokrenuti prije ili uporedo sa postupkom naknadne provjere dostavljenih dokaza kako bi se utvrdila njihova pouzdanost;
- ako OJZT otkrije nakon isteka roka (60 dana nakon isteka roka predaje robe odredištu) da je dostavljeni dokaz falsifikovan i da postupak nije bio završen, preduzeće potrebne mjere. Međutim, provjera se ne pokreće osim ako je to korisno zbog potvrđivanja ili poništavanja prethodno podnesenih dokaza i zbog utvrđivanja carinskog duga.

Obavještenje o provjeri neće se slati ako je nosilac postupka, prije isteka roka od 2 mjeseca za pokretanje provjere, dostavio zadovoljavajući "alternativni dokaz" o završetku postupka. Obavještenje se šalje isključivo kada odgovor nosioca postupka na zahtjev za informacije nije bio dovoljan za okončanje postupka tranzita.

Obavještenje o provjeri šalje se carinskoj ispostavi odredišne države. Obavještenje mora sadržati sve dostupne podatke, uključujući pojedinosti dobijene od nosioca postupka, a posebno eventualne podatke u vezi s promijenjenim primaocem robe. Uz obavještenje se prilažu fotokopije primjerka isprave kojom je roba stavljena u postupak tranzita.

Za slanje obavještenja koristi se preporučena pošta kako bi se osigurao dokaz uručenja obavještenja. OJZT treba čuvati dokaze o slanju obavještenja.

Ako u postupku provjere OJZT pribavi zadovoljavajuće alternativne dokaze o završetku postupka, dužan je iste dostaviti polaznoj carinskoj ispostavi radi okončanja postupka tranzita. Ako ne pribavi dokaze OJZT je dužna utvrditi da li je nastao carinski dug.

4.3 Crna Gora kao država odredišta tranzitnog postupka

Sva obavještenja o postupcima provjere iz drugih država zajedničkog tranzita ka Crnoj Gori trebaju biti upućene na OJZT.

Primljena obavještenja OJZT prosljeđuje odredišnoj carinskoj ispostavi navedenoj u obavještenju, pri čemu koristi obrazac TC20 – dat u prilogu 3 ovog obavještenja. Kada odredišna carinska ispostava u Crnoj Gori primi TC20, dužna je bez odlaganja sprovesti provjere u vezi pošiljke i odgovoriti OJZT-u najkasnije u roku od 14 dana po prijemu TC20, pri čemu na odgovarajući način popunjava i ovjerava predmetni obrazac (u polju IV obrasca TC20).

Odredišna carinska ispostava dužna je pretražiti svoje arhivirane i evidentirane isprave ili odgovarajuće isprave ovlašćenog primaoca, ako to smatra potrebnim. Ova provjera može rezultirati pronalaskom službenog dokaza o završetku postupka (npr. obrasca 5 JCI-a), koji greškom još nije vraćen ili je pogrešno arhiviran.

Kada ova provjera ne da rezultata, odredišna carinska ispostava će kontaktirati primaoca, za kog se vjeruje da je primio robu i isprave (uključujući obrazac 5 JCI-a), bez podnošenja odredišnoj carinskoj ispostavi.

OJZT je dužna obezbijediti odgovor nadležnoj carinskoj ispostavi u roku od 28 dana od prijema zahtjeva.

Međutim, ako podaci, koje je polazna carinska ispostava navela na obrascu TC20, nisu dovoljni da bi nadležnoj odredišnoj carinskoj ispostavi omogućili izvršavanje potrebne provjere, nadležna odredišna carinska ispostava može zahtijevati dodatne informacije vraćanjem TC20 s ispunjenim poljem II od polazne ispostave. Polazna ispostava treba da ispuni polje III obrasca TC20 i da ga pošalje odredišnoj ispostavi.

U praksi se može desiti da:

1. Predmetna roba bude zaista podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi ili ovlašćenom primaocu, ali:

- Dokaz o završetku postupka nije vraćen unutar propisanog roka. U tom slučaju, nadležna carinska ispostava na odredištu bez odlaganja vraća dokaz nadležnoj polaznoj carinskoj ispostavi koja je poslala TC20, nakon uredno ispunjenog polja IV na obrascu TC20;

- Ovlašćeni primalac nije predao odredišnoj carinskoj ispostavi dokaz o završetku postupka. U tom slučaju, odredišna carinska ispostava nakon pronalaska dokaza isti, zajedno s propisno ispunjenim obrascem TC20, odmah vraća nadležnoj polaznoj carinskoj ispostavi, ali tek nakon što prvo provjeri da li je ovlašćeni primalac u dokazu pružio potrebne podatke u vezi s datumom dolaska robe i stanjem plombi, i nakon što evidentira i ovjeri dokaz.
- Dokaz završetka postupka je poslat, ali ga polazna carinska ispostava još nije primila. U tom slučaju, odredišna carinska ispostava vraća dokaz nadležnoj polaznoj carinskoj ispostavi, s propisno ispunjenim poljem IV obrasca TC20. Ovaj dokaz može biti isprva dobijen od nadležne carinske ispostave ili kopija isprave u posjedu odredišne carinske ispostave. Ta carinska ispostava pečatom ovjerava primjerak i na njemu bilježi datum dolaska robe i rezultate svih sprovedenih kontrola.
- Roba je bila podnesena deklariranoj odredišnoj carinskoj ispostavi koja ima dokaze da su poslate dvije poruke „podaci o deklaraciji” (IE015) za istu robu.

2. Predmetna roba nije podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi ili nije dostavljena ovlašćenom primaocu:

- Došlo je do promjene deklarirane odredišne carinske ispostave. U tom slučaju, stvarna odredišna carinska ispostava (kojoj je roba podnesena) je dužna da polaznoj carinskoj ispostavi pošalje dokaz o završetku postupka.
- Ako nadležni organ države deklarirane odredišne carinske ispostave utvrdi stvarnu odredišnu carinsku ispostavu, prosljediće mu obrazac TC20 uz upis podataka o stvarnoj odredišnoj carinskoj ispostavi u polju IV, i obavijestiti nadležnu carinsku ispostavu polazne države slanjem kopije obrasca TC20.
- Ako nadležni organ države deklarirane odredišne carinske ispostave nije u mogućnosti utvrditi stvarnu odredišnu carinsku ispostavu, prosljediće propisano ispunjen TC20 posljednjoj predviđenoj tranzitnoj carinskoj ispostavi sa podacima u polju IV; međutim, ako ne postoji nijedna predviđena tranzitna ispostava, TC20 se vraća direktno nadležnoj polaznoj ispostavi.
- Nije došlo do promjene carinske ispostave (ili takva promjena nije zabilježena). U tom slučaju, ako nadležna carinska ispostava države odredišta utvrdi da je roba dostavljena direktno primaocu upisanom na TC20 ili bilo kom drugom licu, nadležna carinska ispostava vraća obrazac TC20 i primjerak tranzitne deklaracije nadležnoj carinskoj ispostavi polazne države. Pri povratku TC20 pružiće sve potrebne informacije, po potrebi u obliku dodatne isprave, uz navođenje:
 - primaoca i eventualno drugih uključenih lica, datuma i uslova direktne isporuke robe, njenoj prirodi i količini,
 - carinskog postupka u koji je roba stavljena, ako je potrebno.
- ako odredišna carinska ispostava ne pronađe informacije o predmetnoj robi, propisno popunjen TC20 dostavlja se posljednjoj predviđenoj tranzitnoj carinskoj ispostavi navedenoj u tranzitnoj deklaraciji, a ako ne postoji predviđena tranzitna carinska ispostava, obrazac TC20 će vratiti nadležnoj carinskoj ispostavi polazne države.

4.4 Obaveze tranzitnih carinskih ispostava u vezi obavještenja o provjeri

Posljednja predviđena tranzitna carinska ispostava dužna je da odmah po prijemu obrasca TC20 potraži obavještenje o tranzitu TC10 u vezi predmetne pošiljke. Ako se nakon provjere utvrdi:

- da je pošiljka podnesena posljednjoj predviđenoj tranzitnoj carinskoj ispostavi i pronađeno je obavještenje o tranzitu - u tom slučaju tranzitna carinska ispostava prilaže primjerak kopiju obavještenja o tranzitu uz TC20 i vraća ga nadležnoj carinskoj ispostavi polazne države.
- da kod poslednje deklarisanе tranzitne carinske ispostave nije pronađeno obavještenje o tranzitu kao ni drugi dokaz u vezi predmetnog postupka tranzita. U tom slučaju posljednja predviđena tranzitna carinska ispostava vraća TC20, dopunjen tom informacijom, prethodno predviđenoj tranzitnoj carinskoj ispostavi navedenoj u tranzitnoj deklaraciji ili, ako nema druge predviđene tranzitne carinske ispostave polazne države.

Svaka tranzitna carinska ispostava koja sljedeća primi obavještenje o provjeri, postupa na sličan način, i treba obezbijediti da se TC20, propisno ovjeren, proslijedi odmah prethodno deklarisanomj tranzitnoj carinskoj ispostavi navedenoj u tranzitnoj deklaraciji ili, ako nema druge deklarisanе tranzitne carinske ispostave, nadležnoj carinskoj ispostavi polazne države koje će odlučivati na osnovu primljenih informacija.

Kad tranzitna ispostava šalje TC20 deklarisanomj tranzitnoj carinskoj ispostavi, jedan primjerak šalje i nadležnoj polaznoj carinskoj ispostavi kako bi je obavijestila o trenutnoj fazi postupka provjere. Deklarisana tranzitna carinska ispostava će takođe informisati nadležnu carinsku ispostavu ako primi obavještenje o tranzitu od stvarne tranzitne carinske ispostave nakon što je već poslala obavještenje o provjeri deklarisanomj tranzitnoj carinskoj ispostavi.

Ako je posljednja tranzitna carinska ispostava u Crnoj Gori, ona će popunjen obrazac TC20 dostaviti OJZT-u koja će ga zatim proslijediti nadležnoj polaznoj carinskoj ispostavi.

4.5 Naknadna provjera informacija i obrazaca

Nadležna polazna carinska ispostava može sprovoditi naknadne provjere dostavljenih informacija, isprava, obrazaca, odobrenja ili podataka koji se odnose na postupak tranzita, kako bi se utvrdila vjerodostojnost i tačnost unesenih podataka ili razmijenjenih informacija. Naknadna provjera se obavezno sprovodi na osnovu analize rizika i u slučaju kada postoji sumnja da je učinjen carinski prekršaj ili druge nepravilnosti, a vodeći računa da se realizuje potreban procenat provjera.

Kada nadležna polazna carinska ispostava dostavi nadležnoj odredišnoj carinskoj ispostavi zahtjev za sprovođenje naknadne provjere informacija u vezi postupka tranzita, tranzitni

postupak se ne može okončati sve dok se provjerom ne utvrdi vjerodostojnost i tačnost podataka i isprava.

Nadležna carinska ispostava u polaznoj državi, državi tranzita i odredišnoj državi provjerava deklaraciju (korišćenu u postupku osiguravanja kontinuiteta poslovanja) i ovjere kad god postoji očigledna greška ili razlog za sumnju u njihovu ispravnost a s ciljem otkrivanja i sprječavanja prevare. Provjera se sprovodi korišćenjem obrasca TC21. Carinska ispostava upućuje zahtjev za provjeru nadležnim carinskim ispostavama u roku od dva mjeseca od datuma izdavanja obrasca pri čemu se razlog za provjeru mora navesti na tom obrascu.

Kada se roba prevozi korišćenjem elektronskog transportnog dokumenta kao tranzitne deklaracije, za robu koja se prevozi vazdušnim ili pomorskim putem, carinsku kontrolu naknadno sprovode carinske ispostave nadležne za odredišne vazdušne ili pomorske luke na osnovu utvrđenog stepena rizika. Ako je potrebno, nadležne carinske ispostave za odredišne vazdušne ili pomorske luke mogu podatke iz transportnog dokumenta poslati na provjeru carinskim ispostavama polazne vazdušne ili pomorske luke.

Ta provjera sprovodi se korišćenjem obrasca TC21(A) koji je dat u Prilogu 7 ovog obavještenja. Svaki obrazac mora sadržati pojedinosti iz transportnog dokumenta koje se odnose isključivo na jedan vazduhoplov ili plovilo i jednog privrednog subjekta. Djelove 1, 2 i 3. obrasca TC21(A) ispunjava carinska ispostava u odredišnoj vazdušnoj ili pomorskoj luci. Ako je potrebno, obrascu se prilažu izvodi iz transportnog dokumenta vazduhoplova ili plovila koji se odnose na pošiljke odabrane za provjeru.

Carinska ispostava nadležna za polazne vazdušne ili pomorske luke provjerava pojedinosti transportnog dokumenta navedene na obrascu TC21(A) u odnosu na poslovne knjige koje vodi privredni subjekt. Carinski organ koji vrši provjeru popunjava djelove 4 i 5 obrasca, neslaganja se evidentiraju u dijelu 4.

U slučaju bilo kakve sumnje, nadležna carinska ispostava u polaznoj državi dužna je pokrenuti provjeru podnesenog alternativnog dokaza.

Kad je u pitanju nastanak carinskog duga u toku tranzita, nadležna carinska ispostava polazne države dužna je po potrebi pokrenuti provjeru i utvrditi ključne činjenice u vezi s carinskim dugom i dužnikom. Za tranzitne postupke koji su započeti u Crnoj Godi za pokretanje provjere i utvrđivanje ključnih činjenica u vezi s carinskim dugom i dužnikom nadležna je OJZT.

5. POSLJEDICE POSTUPKA PROVJERE

Na osnovu sprovedene provjere i informacija prikupljenih u postupku provjere, OJZT će utvrditi da li je postupak tranzita ispravno završen i može li se okončati.

Kada se tranzitni postupak može okončati, OJZT će o zaključenju obavijestiti nosioca postupka, i u slučaju da za to postoji potreba i druge organizacione jedinice uključene u postupak provjere (npr. Organizacionu jedinicu obezbjeđenje carinskog duga).

Kada je tranzitni postupak okončan, nadležna carinska ispostava ima pravo da zahtijeva odgovornost nosioca postupka (za izdavanje prekršaja nadležna je carinska ispostava) i/ili garanta ako se naknadno provjerom utvrdi kako postupak nije završen i nije trebao biti okončan ili se naknadno utvrde druge nepravilnosti u vezi s tranzitnim postupkom.

Polazna carinska ispostava obavještava nosioca postupka o okončanju postupka tranzita slanjem poruke „obavještenje o okončanju tranzitnog postupka” (IE045) pri čemu se ta poruka smatra informativnom i nema pravno dejstvo.

5.1 Procedura u slučaju kada se postupak tranzita ne može okončati nakon sprovedene provjere

Kada se postupak tranzita ne može okončati u skladu s odredbama koje se odnose na dug i naplatu (čl. 435. Uredbe) OJZT je dužna utvrditi:

- da li je nastao (carinski) dug,
- ko je dužnik
- stvarno ili pretpostavljeno mjesto nastanka duga i, na osnovu toga, nadležni organ i državu za naplatu duga kada se radi o zajedničkom tranzitnom postupku.

OJZT utvrđuje činjenice u propisanom roku i započinje postupak naplate, ako je potrebno. Mjesto nastanka duga mora biti utvrđeno:

- u roku od 7 mjeseci od posljednjeg dana kada je roba trebala biti podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi, ili
- mjesec dana od isteka roka od 28 dana za odgovor nosioca postupka ako polazna carinska ispostava nije primila obavještenje o dolasku robe a nosilac postupka nije dostavio dodatne podatke ili ih uopšte nije dostavio.

Ako istekom perioda od sedam mjeseci nije utvrđeno nijedno drugo mjesto, smatra se da je dug nastao:

- u državi u kojoj je ulazna carinska ispostava u kojoj je podnesena poruka „obavještenje o prelasku granice” (IE118) (ili u postupku osiguravanja kontinuiteta poslovanja - obavještenje o tranzitu TC10);
- ili, u državi u kojoj se nalazi polazna carinska ispostava.

Nadležna carinska ispostava polazne države odgovorna je i ima ključnu ulogu u pokretanju postupka naplate, u utvrđivanju države odgovorne za naplatu, ili ako je primjenljivo, u prihvatanju zahtjeva za preuzimanje nadležnosti za naplatu. Organ odgovoran za naplatu duga je u državi u kojoj je dug nastao ili u kojoj se smatra da je nastao.

Sve dodatne informacije koje dobije nadležna carinska ispostava, a vezani su za predmetnu robu, mogu uticati na rezultate postupka provjere. To se posebno odnosi na otkrivene nepravilnosti (npr: uzimanje robe ispod carinskog nadzora, zamjena robe itd.) za vrijeme trajanja postupka tranzita. Stoga se sve značajne i korisne informacije moraju bez odlaganja dostaviti nadležnoj polaznoj carinskoj ispostavi i ako je potrebno, koristeći obrazac TC24 iz Priloga 4 ovog obavještenja, zatražiti nadležnost za naplatu.

6. UTVRĐIVANJE NADLEŽNOSTI ZA NAPLATU DUGA I POSTUPAK NAPLATE

Ako nadležna carinska ispostava u državi polazišta nije u mogućnosti da okonča postupak tranzita, ali postoji poruka: „obavještenje o dolasku“ (IE006), „obavještenje o prelasku granice“ (IE118), ili dokaz dostavljen od nosioca postupka o podnošenju robe u drugoj državi zajedničkog tranzita, nadležna polazna carinska ispostava će bez odlaganja poslati poruku „zahtjev za naplatu“ (IE150) nadležnom organu države koju smatra nadležnom za postupak naplate.

Ako u NCTS-u postoji „obavještenje o dolasku“ (IE006), carinska ispostava kojoj je upućen zahtjev treba poslati obavještenje o rezultatima kontrole (IE018).

Ako postoji „obavještenje o prelasku granice“ (IE118) ili dokaz dostavljen od nosioca postupka o podnošenju robe u drugoj državi zajedničkog tranzita, ta država je dužna prihvatiti nadležnost za naplatu i poslati „obavještenje o prihvatanju naplate“ (IE151) uz odgovor „DA“ (u poruci šifra „1“) u roku od 28 dana od slanja poruke. Ako nadležni organ kojem je upućen zahtjev ne odgovori slanjem poruke koja nedostaje (i pored zakonske obaveze) ili preuzimanjem odgovornosti za naplatu u propisanom roku od 28 dana od slanja poruke (i pored prethodno navedenih postojećih dokaza), potrebno je obavijestiti raspoložive lokalne službenike za vezu za tranzit u državi kojoj je upućen zahtjev s potrebnim dokazima, kako bi se preduzele potrebne radnje s obzirom na to da bi carinska ispostava kojoj je upućen zahtjev trebalo preuzeti nadležnost. Ako to ne da rezultat, potrebno je obavijestiti nacionalni carinski organ kako bi on mogao preduzeti potrebne mjere.

U priručniku za tranzit (TAXUD/A1/TRA/005/2020-1-HR), Dio VIII Dug i naplata / Dio namijenjen samo za službenu carinsku upotrebu, dostupni su prilozi u kojima se nalazi i

Spisak nadležnih organa odgovornih za naplatu u postupku osiguravanja kontinuiteta poslovanja.

6.1 Preuzimanje nadležnosti za naplatu od strane polazne države prema drugoj državi

Kada carinska ispostava polazne države na bilo koji način pribavi dokaze vezane za mjesto nastanka carinskog duga prije isteka roka propisanog za pokretanje postupka naplate, a to mjesto je u drugoj državi zajedničkog tranzitnog postupka, dužna je odmah poslati „zahtjev za naplatu“ (IE150) toj nadležnoj carinskoj ispostavi i time ponuditi toj državi nadležnost za naplatu nastalog duga. Nadležna carinska ispostava odredišne države kojoj je ponuđena nadležnost može taj zahtjev prihvatiti ili odbiti, u zavisnosti od raspoloživih informacija.

Nadležna carinska ispostava koja je od polazne države primila zahtjev za naplatu, mora odgovoriti na taj zahtjev slanjem „obavještenja o prihvatanju naplate“ (IE151), navodeći „da“ ili „ne“ za prenos nadležnosti (ako nisu podnesene poruke IE118 ili IE006). Ako je odgovor „ne“, znači da nadležnost ostaje u polaznoj državi, a ako se odgovori s „da“, znači da nadležnost prelazi na državu koja je primila zahtjev i koja će započeti postupak naplate. „Obavještenje o prihvatanju naplate“ (IE151) šalje se najkasnije u roku od 28 dana od slanja poruke zahtjeva za naplatu (IE150).

Kada od nosioca postupka tranzita započetog u Crnoj Gori primi dokaz ili informaciju o uzimanju robe ispod carinskog nadzora u drugoj državi zajedničkog tranzita, OJZT će bez odlaganja poslati poruku „zahtjev za naplatu“ (IE150) državi koja je nadležna za naplatu carinskog duga (državi u kojoj je roba uzeta ispod carinskog nadzora).

Kada nadležna carinska ispostava bilo koje države uključene u zajednički tranzitni postupak ustanovi situaciju u postupku tranzita koja je, nesporno dovela do nastanka duga u toj državi, dužna je od nadležne carinske ispostave u polaznoj državi zatražiti prenos nadležnosti za pokretanje postupka naplate.

Saznanje o tome da je roba uzeta ispod carinskog nadzora za vrijeme tranzita ili nije podnesena odredištu, bez ikakvih podataka o mjestu gdje je uzeta ili gdje se ista može pronaći, nije dovoljno da bi se carinska ispostava države koja je to utvrdila smatrala odgovornom za naplatu. Nadležna carinska ispostava države u kojoj je to utvrđeno mora poslati zahtjev nadležnoj carinskoj ispostavi polazne države, slanjem poruka:

- „odgovor na provjeru o završetku tranzitnog postupka“ (IE143) s šifrom odgovora „4“ (zahtjev za naplatu na odredištu), ili
- „Zahtjev za naplatu“ (IE150) u kojem traži prenos nadležnosti, ako je pronađena roba u situaciji koja uzrokuje nastanak duga u toj državi. Poruku (IE150) može poslati nadležna carinska ispostava bilo koje države koja se smatra nadležnom za

naplatu, u bilo kojem trenutku odvijanja postupka tranzita (nakon puštanja u tranzit i dok je status pošiljke „u postupku provjere“).

Kada primi takav zahtjev nadležna polazna carinska ispostava može prihvatiti ili odbaciti zahtjev za naplatu, u zavisnosti od raspoloživih informacija. To će učiniti slanjem „obavještenja o prihvatanju naplate“ (IE151) u roku najkasnije od 28 dana, i navođenjem naznake „da“ ili „ne“ za prenos nadležnosti. Unesena naznaka „Ne“, ili izostanak odgovora u roku od 28 dana, znače da nadležnost za naplatu ostaje u polaznoj državi. Naznaka „da“, znači saglasnost polazne države da se nadležnost za naplatu prenese na državu koja je zatražila nadležnost, koja započinje postupak naplate.

Znači, kada carinska ispostava neke druge države uključene u postupak zajedničkog tranzita, započetog u Crnoj Gori, utvrdi nastanak carinskog duga u toj državi pa porukom (IE150) zatraži od OJZT preuzimanje nadležnosti za naplatu nastalog duga, potrebno je utvrditi da li je taj zahtjev utemeljen jer prihvatanje zahtjeva zavisi od konkretnog činjeničnog stanja.

Kada formalnost prenosa nadležnosti za naplatu na nadležni organ u državi zajedničkog tranzita u kojoj je nastao dug nije moguće sprovesti pomoću elektronske poruke (IE150), OJZT će to uraditi slanjem obrasca TC24. Carinska ispostava nadležna za naplatu dužna je u roku od 28 dana ispuniti i vratiti OJZT-u obrazac TC24.

Sve dodatne informacije primljene ili utvrđene od strane nadležne carinske ispostave u odnosu na predmetnu robu mogu imati uticaj na rezultate u postupku provjere, što znači da sve relevantne informacije moraju biti bez odlaganja prosljeđene nadležnom organu polazne države.

Kad se nadležnost za naplatu utvrđuje razmjenom "zahtjeva za naplatu" (IE150) i "obavještenja o prihvatanju naplate" (IE151), nadležni organ polazne države treba bez odlaganja poslati "obavještenje o pokretanju naplate" (IE063) svim carinskim organima koji su primili poruke IE001, IE003, IE050 ili IE115 u vezi s konkretnim postupkom, kojom ih obavještava da više ne očekuju dolazak s tim MRN-om. Time se carinski organi obavještavaju da predmetna pošiljka neće doći do njih i da je "u postupku naplate" pa je onemogućeno dalje korišćenje "obavještenja o dolasku" (IE006), i "rezultata kontrole na odredištu" (IE018), "zahtjeva za naplatu" (IE150) i "obavještenja o prihvatanju naplate" (IE151). Međutim, informativne poruke IE144 i IE145 mogu se i dalje razmjenjivati, dok se postupak naplate ne završi.

Kada je utvrđeni dug naplaćen, nadležna carinska ispostava odgovorna za naplatu (ako nije carinska ispostava polazne države) dužna je obavijestiti nadležni organ polazne države o tome slanjem "obavještenja o završenoj naplati" (IE152). Nadležna carinska ispostava polazne države prosljeđuje ili šalje "obavještenje o završenoj naplati" (IE152) svim organizacionim jedinicama uključenim u postupak.

Kada OJZT u Crnoj Gori nakon početka postupka naplate (deklaracija u statusu „u postupku naplate“) dobije nove dokaze da je carinski dug nastao na području neke druge države članice Konvencije, dužna je carinskom organu te države nadležne za naplatu odmah poslati svu potrebnu dokumentaciju zajedno s ovjerenom kopijom dokaza da je novoutvrđena carinska ispostava nadležna za naplatu duga. Dokazi se prilažu obrascu TC25 iz Priloga 5 ovog obavještenja. Carinski organ koji je nadležan za naplatu u obavezi je u roku od 28 dana obavijestiti OJZT prihvata li nadležnost za naplatu. Ako OJZT ne primi odgovor u navedeno roku, bez odlaganja nastavlja započeti postupak naplate duga.

Kada zamoljena nadležna carinska ispostava države nadležne za naplatu ne reaguje slanjem poruka koje nedostaju niti preuzimanjem odgovornosti za naplatu u propisanom roku od 28 dana (uprkos gore navedenim postojećim dokazima), potrebno je nacionalnog koordinatora za tranzit zamoljene države čiji su podaci dostupni na spisku koordinatora svih država članica Konvencije informisati (uz dostavu potrebnih dokaza) radi preduzimanja potrebnih mjera s ciljem rješavanja problema. Ako ni aktivnosti nacionalnog koordinatora u roku od 7 mjeseci od isteka roka za podnošenje robe odredištu ne dovedu do odluke o mjestu nastanka duga, naplatu carinskog duga za predmetni postupak tranzita započeti u Crnoj Gori sprovede OJZT.

Kada OJZT primi popunjen obrazac TC24 od carinskog organa druge države zajedničkog tranzita kojom se obavještava da je Crna Gora nadležna za naplatu duga, OJZT je dužna odgovoriti državi koja je poslala TC24 preuzima li nadležnost za naplatu duga ili ne, u zavisnosti od raspoloživih informacija. Kada je dug već naplaćen o tome će obavijestiti državu koja je poslala TC24 odgovarajućom porukom (IE152).

Kada OJZT u propisanom roku ne primi dokaze o završetku postupka tranzita koji bi omogućili okončanje postupka tranzita i nesporno se utvrdi da je odgovorna za naplatu duga, odmah pokreće postupak naplate carinskog duga donošenjem rješenja o naplati nastalog duga na osnovu utvrđenih činjenica o nastanku duga, mjestu nastanka duga, dužniku i iznosu nastalog duga.

Kad se sprovede naplata duga nastalog korišćenjem POKP-a, o tome se pisanim putem obavještava polazna carinska ispostava radi okončanja postupka.

OJZT pisanim putem obavještava nosioca postupka kao i svako drugo lice koje se može smatrati odgovornim za nastanak carinskog duga, o sprovođenju postupka naplate carinskog duga te ga pozvati da se izjasni o činjenicama i okolnostima kao i da dostavi dodatne podatke koji su od važnosti za donošenje rješenja.

5.2 Nastanak duga i utvrđivanje dužnika

Dug može nastati uzimanjem robe ispod carinskog nadzora i neispunjenjem uslova za stavljanje robe u postupak tranzita.

5.2.1 Nastanak duga zbog uzimanja robe ispod carinskog nadzora

U slučajevima kada je roba nedozvoljeno uzeta ispod carinskog nadzora, dug nastaje momentom uzimanja robe ispod carinskog nadzora.

Kada nije moguće utvrditi tačno mjesto i vrijeme nastanka duga u zajedničkom tranzitnom postupku, mjestom nastanka duga smatra se država u kojoj se nalazi posljednja tranzitna carinska ispostava, koja je polaznoj carinskoj ispostavi poslala obavještenje o prelasku granice (tj. potvrdila prelazak pošiljke preko granice). U slučaju da tranzitne carinske ispostave u postupku tranzita nema, mjestom nastanka duga smatra se država u kojoj se nalazi polazna carinska ispostava, a datumom nastanka duga će se smatrati prvi radni dan nakon isteka roka za podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi. Pri tome, slanje poruke „obavještenje o prelasku granice” (IE118) posljednjoj tranzitnoj carinskoj ispostavi olakšava utvrđivanje države u kojoj je roba nezakonito uzeta ispod nadzora.

Nezakonitim uzimanjem robe smatraju se svi slučajevi u kojima carinski organ više nije u mogućnosti da osigura primjenu carinskih propisa i drugih odredbi koje se primjenjuju na robu.

Nezakonito uzimanje robe ispod carinskog nadzora nastaje u slučajevima:

- a) nepodnošenja robe odredišnoj carinskoj ispostavi ili ovlaštenom primaocu, uključujući slučajeve kada je:
 - sva roba ili dio robe nestao za vrijeme prevoza;
 - falsifikovan dokaz da je roba podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi;
 - prevoznik podnio robu primaocu koji nema status ovlaštenog primaoca;
 - drugom robom zamijenjena sva ili dio robe stavljene u postupak tranzita.
- b) zamjene postupka tranzita ili carinskog statusa robe (npr. zamjenom deklaracije o zajedničkom tranzitnom postupku T1 deklaracijom o zajedničkom tranzitnom postupku T2 ili ispravom koja dokazuje carinski status robe).

Nezakonitim uzimanjem robe se ne smatraju slučajevi kada je oštećena plomba, a pošiljka propisno podnesena odredišnoj carinskoj ispostavi.

Isto tako, u slučaju postupka nacionalnog tranzita greška u odnosu na carinski status strane robe naveden pri upotrebi elektronskog manifesta kao tranzitne deklaracije za upotrebu tranzitnog postupka za robu koja se prevozi vazdušnim putem (kada se umjesto isprave „T1” upotrebljava oznaka „C”) ne smatra se nezakonitim uzimanjem pod uslovom da avio prevoznik reguliše carinski status robe carinjenjem kod carinske ispostave nakon dolaska na odredište.

5.2.2 Nastanak duga u slučajevima kada nisu ispunjeni uslovi za stavljanje robe u tranzitni postupak

Do nastanka carinskog duga može doći prilikom stavljanja robe u postupak tranzita ili prije nego što roba bude stavljena u postupak tranzita, ali su činjenice utvrđene tek nakon puštanja robe u postupak tranzita (ali da su utvrđene prije, puštanje robe u tranzit ne bi bilo dozvoljeno). Primjeri takvih nepravilnosti su kada:

- bez validnog obezbjeđenja za tranzitni postupak (obezbjeđenje je ukinuto, poništeno ili je istekao rok važenja), ili ako obezbjeđenje nije validno u određenom području (npr. kada se u postupku tranzita kretalo teritorijom članice Konvencije u kojoj obezbjeđenje ne vrijedi), ili zato što je prekoračena odobrena visina referentnog iznosa za zajedničko obezbjeđenje ili oslobođenje od polaganja obezbjeđenja;
- robu u postupak stavlja ovlašćeni pošiljalac, pri čemu, suprotno uslovima iz odobrenja:
 - pošiljka nije bila plombirana,
 - nije bio određen rok za podnošenje pošiljke odredišnoj carinskoj ispostavi;
- robu u postupak stavlja ovlašćeni pošiljalac pri čemu je odobrenje izdato na osnovu netačnih ili nepotpunih informacija;
- nakon poništenja, ukidanja ili suspenzije odobrenja za korišćenje pojednostavljenja;
- ako se naknadno saznalo da neki od uslova za korišćenje pojednostavljenja nije ispunjen .

5.2.3 Dug nastao u vezi s tranzitnim postupkom

Odredbe koje se primjenjuju na tranzitni postupak ne odnose se na događaje koji uzrokuju nastanak duga i naplatu koji nisu dio tranzitnog postupka, čak i kad se čini da su povezani s tranzitnim postupkom. Takva vrsta duga nastaje, na primjer, u sljedećim slučajevima:

- nakon podnošenja carinske deklaracije prema kojoj je dug nastaje kad se uveze roba ili („puštanje robe u slobodan promet”),
- kao posljedica nezakonitog unošenja („krijumčarenja”) robe na koju se plaćaju uvozne dažbine:
 - (a) bez tranzitne deklaracije („roba nije deklarirana”)
 - (b) na osnovu tranzitne deklaracije za robu koja nije roba koja se prevozi
 - (c) na osnovu tranzitne deklaracije za nepotpunu količinu prijavljene robe („neprijavljeni višak robe”).

Međutim, kada se dogodi neka od tih situacija i ako ona prouzrokuje nastanak carinskog duga, nadležna carinska ispostava koja je utvrdila takvu situaciju treba obavijestiti nadležnu carinsku ispostavu polazne države o svim aktivnostima koje je preduzela. To se preduzima kako bi se nadležnoj carinskoj ispostavi polazne države omogućilo da utvrdi eventualne nepravilnosti u odnosu na robu koja se trebala predati u tranzitni postupak.

5.3 Gašenje duga

Dug se gasi u sljedećim slučajevima:

- ako je do gubitka robe iz tranzitnog postupka ili neispunjavanja uslova kojim se uređuje stavljanje robe u tranzitni postupak ili primjena tranzitnog postupka došlo zbog uništenja ili nepovratnog gubitka te robe (npr. roba je postala neupotrebljiva) zbog njene stvarne prirode (npr. uobičajeno isparavanje), nepredviđenih okolnosti, više sile
- nepravilnost koja je dovela do nastanka carinskog duga nema značajan efekat na regularnost tranzitnog postupka i nije predstavljala pokušaj prevare.

Prevarom se smatra činjenje ili pokušaj činjenja radnje koja podliježe pokretanju krivičnog postupka.

- sve potrebne formalnosti za regulisanje statusa robe naknadno su obavljene. Kako će se sprovoditi to „regulisanje” zavisi o konkretnoj obavezi ili uslovu. Npr. ako je carinski nadzor naknadno ponovno uspostavljen za robu koja nije obuhvaćena tranzitnom deklaracijom, ali je prije toga bila u privremenom smještaju ili je stavljena u poseban postupak zajedno s robom stavljenom u postupak tranzita.

5.4 Utvrđivanje dužnika

Carinski dužnik je:

- U slučaju neispunjavanja jedne od obaveza u pogledu uzimanja robe ispod carinskog nadzora, lice koje je dužno ispuniti obaveze a to je nosilac postupka i on je bezuslovno i potpuno odgovoran za nastali dug. Nijedan element namjernog djelovanja nema ulogu u utvrđivanju nosioca postupka kao dužnika. Međutim, dužnik ujedno može biti prevoznik ili primalac robe. Svi koji su učestvovali u uzimanju robe ili su nabavili ili zadržali robu postaju dužnici samo ako su znali, ili su morali znati, da roba više nije pod carinskim nadzorom.
- U slučaju neispunjavanja uslova kojima se uređuje stavljanje robe u postupak tranzita, je lice koje je dužno ispuniti uslove kojima se uređuje stavljanje robe u postupak. U tim slučajevima dužnik je nosilac postupka koji je dužan ispuniti uslove za stavljanje robe u postupak tranzita, uključujući i pojednostavnjeni postupak. Međutim, ako je čin stavljanja robe u postupak tranzita podrazumijevao treću stranu koja je bila dužna ispuniti uslove, ta će se strana takođe smatrati dužnikom, zajedno s nosiocem postupka.-

Nadležni carinski organ pokreće postupak naplate duga u najkraćem roku nakon izračunavanja iznosa duga i utvrđivanja dužnika.

Ako je utvrđeno da postoji više dužnika odgovornih za isti dug, oni se smatraju zajednički i pojedinačno (tj. solidarno) odgovornima za plaćanje iznosa duga. To znači da nadležni

organ odgovoran za naplatu duga može od bilo kojeg dužnika zatražiti da plati iznos, te da se plaćanjem cijelog duga ili dijela duga jednog dužnika gasi dug, ili dio plaćenog duga svih dužnika.

4. DONOŠENJE RJEŠENJA O NAPLATI DUGA, KNJIŽENJE DUGA I OBAVJEŠTAVANJE DUŽNIKA O IZNOSU DUGA

Rješenje o naplati carinskog duga donosi OJZT. U rješenju se navode podaci iz tranzitne deklaracije, osnov nastanka carinskog duga, činjenice utvrđene tokom postupka provjere te svi solidarni dužnici ako ih ima. Ako se radi o dužniku sa sjedištem izvan Crne Gore, po potrebi se može pripremiti neslužbeni prevod rješenja ili dijela rješenja na engleskom ili nekom drugom odgovarajućem jeziku.

Utvrđeni dug knjiži se u roku od 14 dana od dana donošenja rješenja o naplati duga (i može biti produžen za 14 dana) pri čemu rok za knjiženje počinje teći od dana donošenja rješenja.

Kada se donose rješenja za naplatu duga nastalog po deklaracijama za tranzitni postupak, formira se poziv na broj primaoca i broj predmetnog rješenja a uplate se vrše u skladu sa Naredbom o načinu uplate javnih prihoda.

Ako se plaćanje duga vrši iz inostranstva u izreci rješenja potrebno je navesti slijedeće podatke o plaćanju:

- IBAN
- SWIFT CODE
- poziv na broj.

Dužnik se o dugu obavještava dostavom rješenja o naplati duga. Ako dužnik ima sjedište u Crnoj Gori rješenje mu se dostavlja na adresu sjedišta a ako dužnik ima sjedište van Crne Gore rješenje se dostavlja preko organa državne uprave nadležnog za vanjske poslove, ukoliko međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Kada rješenje o iznosu i naplati carinskog duga postane izvršno dostavlja se Organizacionoj jedinici za naplatu carinskih prihoda radi izvršenja.

5. OBAVEZE GARANTA, OBAVJEŠTAVANJE GARANTA I EVIDENCIJE O GARANTIMA

Obaveza garanta za svaki dug koji je nastao u postupku tranzita nastavlja se sve dok postoji mogućnost da će carinski dug doći na naplatu, u sljedećim slučajevima:

- nosilac postupka zapravo je dužnik s obzirom na dug koji je nastao za vrijeme postupka tranzita čiji mogući dug je obezbijeđen koje je garant položio,

- dug još nije ugašen, npr. dug još uvijek nije plaćen ili dug još uvijek može nastati,
- iznos duga ne prekoračuje maksimalan iznos za koji garant garantuje,
- garant nije oslobođen obveze jer nadležni carinski organ nije poslao obavještenje u propisanom roku.

Odgovornost garanta traje sve dok dug može dospjeti.

OJZT je obavezna da porukom „obavještenje o garantu” (IE023) ili pisanim putem obavijestiti garanta da tranzitni postupak nije okončan. Krajnji rok za slanje ovog obavještenja je 9 mjeseci od roka određenog za podnošenje robe odredišnoj carinskoj ispostavi. Kopija obavještenja dostavlja se nosiocu postupka na uvid.

Kada je Crna Gora nadležna za naplatu duga, OJZT je dužna da obavijesti garanta da se od njega traži ili se može tražiti plaćanje duga za koji je odgovoran u vezi s tranzitnim postupkom, navodeći MRN i datum tranzitne deklaracije, naziv polazne carinske ispostave, ime nosioca postupka i iznos carinskog duga. Obavještenje se dostavlja kada je iznos stvarno nastalog duga utvrđen rješenjem o naplati duga. Krajnji rok za dostavu ovog obavještenja garantu je 3 godine od dana prihvatanja tranzitne deklaracije.

Kada je bilo poslato jedno ili oba obavještenja, OJZT će garanta obavijestiti kada nastali dug bude plaćen ili postupak tranzita bude okončan.

Ako je obezbjeđenje položeno kod carinskog organa nadležnog za garancije druge države zajedničkog tranzita, radi dobijanja podataka o garantu i njegovom zastupniku u Crnoj Gori, OJZT šalje „upit o garancijama” (IE034) kojim zahtjeva odgovor o garancijama (IE037) ili obrazac TC30 iz Priloga 6 ovog objašnjenja (u slučaju upotrebe POKP).

Obavještenja garantima iz drugih država zajedničkog tranzita šalju se na njihove adrese ili adrese njihovih predstavnika u Crnoj Gori (nevedene na garanciji).

6. PRIMJENA INSTRUKCIJE

Ovo obavještenje počinje da se primjenjuje od dana početka nacionalne primjene NCTS-a, a u dijelu koji se odnosi na zajednički tranzit od dana pristupanja Crne Gore Konvenciji o zajedničkom tranzitnom postupku.

Obradio:

Davor Kujović, samostalni carinski savjetnik I

Saglasna:

Ana Marković, šefica Grupe za tranzit

Odobrila:

Tatjana Vujisić, v.d. pomoćnika direktora

**V.D. DIREKTOR
Vladimir Bulajić**

CO: 08, 07, 09, a/a

Prilozi:

- Prilog 1. TC20A - Slanje podataka NCTS
- Prilog 2. TC21- Zahtjev za provjeru
- Prilog 3. TC20 Obavještenje o provjeri
- Prilog 4. TC24 Utvrđivanje organa odgovornog za naplatu
- Prilog 5. TC25 Obavještenje o naplati - Utvrđivanje organa odgovornog za naplatu
- Prilog 6. TC30 Upit o garanciji
- Prilog 7. TC21(A) Zahtjev za provjeru

TC20A ZAJEDNIČKI TRANZITNI POSTUPAK / TRANZITNI POSTUPAK UNIJE SLANJE INFORMACIJA/ISPRAVA U VEZI NCTS-A		
1. DEKLARACIJA MRN: Postupak provjere: Postupak naplate:		
2. NADLEŽNI POLAZNI ORGAN Naziv i adresa: <u>Kontakt podaci:</u> Naziv: Tel.: Faks: E-mail:	3. NADLEŽNI ODREDIŠNI ORGAN Naziv i adresa: <u>Kontakt podaci:</u> Naziv: Tel.: Faks: E-mail:	
4. PRILOŽENE ISPRAVE ☐ 1. ☐ 2. ☐ 3.:		
5. PRILOZI (ukupan broj)		
6. NADLEŽNI CARINSKI ORGAN ☐ POLAZIŠTA ☐ ODREDIŠTA Mjesto i datum: Potpis Pečat		

TC21 - ZAHTJEV ZA PROVJERU

I. NADLEŽNI ORGAN KOJI PODNOSI ZAHTJEV (naziv i adresa)	II. NADLEŽNI ORGAN KOJEM JE UPUĆEN ZAHTJEV (naziv i adresa)
<p>III. ZAHTJEV ZA PROVJERU † probna provjera † iz razloga navedenog pod C ili D</p> <p>Provjeriti</p> <p>A. Vjerodostojnost pečata i potpisa</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 1. U rubrici pod naslovom Nadzor odredišnog carinskog organa (polje I.) na priloženom povratnom primjerku JCI-a ili PTD-a ☐ 2. U rubrici F i/ili G na priloženom povratnom primjerku JCI-a ili PTD-a ☐ 3. U rubrici pod naslovom „Polazni carinski organ” (polje C) na priloženoj kopiji br. 4 JCI-a ili drugoj kopiji PTD-a ☐ 4. U rubrici pod naslovom „Nadzor polaznog carinskog organa” (polje D) na priloženoj kopiji br. 4 JCI-a ili drugoj kopijiPTD-a ☐ 5. U rubrici pod naslovom „Opis robe” na priloženoj kopiji br. 4 JCI-a ili drugoj kopiji.....PTD-a ☐ 6. U broju računa od prevozna isprava br..... od (priložena) <p>B. Tačnost unesene ovjere</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 1. U okvirima..... (1) 1. ☐ 2. U komercijalnoj ispravi br..... od (priložena) <p>Vjerodostojnost i tačnost alternativnog dokaza koji je priložen.</p> <p>D. Provjera je zatražena jer</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ 1. nema pečata ☐ 3. pečat je nečitak ☐ 5. došlo je do brisanja bez ovjere ☐ 7. pečat nije prepoznatljiv ☐ 9. ostali razlozi (navesti) ☐ 2. nema potpisa ☐ 4. rubrika je nepotpuna ☐ 6. u obrascu postoje tragovi brisanja i/ili dopisivanja ☐ 8. nije naveden datum <p>Mjesto....., Datum..... Potpis..... (Pečat)</p> <p>(1) Navedite broj polja koji odgovara traženoj provjeri__</p>	
<p>IV. REZULTAT PROVJERE</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Potpis i pečat su vjerodostojni ☐ Obrazac nije bio podnesen nadležnim organima i <ul style="list-style-type: none"> ☐ 1. čini da je pečat falsifikovan ☐ 2. čini se da je pečat utisnut na pogrešnom mjestu ☐ 3. potpis ne pripada nadležnom službeniku carinskog organa ☐ C. Ovjere su tačne ☐ D. Ovjere nisu tačne: trebale bi glasiti kako slijedi: ☐ E. Napomene: <ul style="list-style-type: none"> ☐ 1. pečat je nanesen čitko ☐ 3. polje je ispunjeno ☐ 2. dodat je potpis ☐ 4. brisanja su potpisana i ovjerena ☐ 5. brisanja i/ili dopisivanja izvršena su jer: <ul style="list-style-type: none"> ☐ 6. pečat je vjerodostojan i prihvatljiv ☐ 8. alternativni dokaz zadovoljava zahtjeve i može se prihvatiti ☐ 7. naveden je datum ☐ 9. ostali razlozi (navesti) <p>Mjesto....., Datum..... Potpis.....(Pečat)</p>	

Napomene: 1. Potreban je zaseban zahtjev za svaki obrazac koji je potrebno provjeriti.
 2. Informacije i odgovor daju se stavljanjem „x“ u polje namijenjeno za tu svrhu
 3. Naslovljeno nadležno tijelo trebalo bi osigurati da mu se daje prednost.

PRILOG 3

TC20 – OBAVJEŠTENJE O PROVJERI

I. ISPUNJAVA NADLEŽNI POLAZNI ORGAN		
A. Transitna deklaracija br. Kopija (.....) priložena	B. Odredišni carinski organ (naziv i država)	
C. Nadležni polazni organ (naziv i adresa)	D. Predviđeni tranzitni carinski organi (naziv i država) 1. 2. 3. 4.	
E. Podaci o prevoznom sredstvu:		
F. Primalac (ime i puna adresa)		
G. Prema informacijama dobijenim od nosioca postupka, pošiljka je:		
☐ 1. podnesena carinskom organu dana _ _ _ _ <div style="text-align: center; margin-left: 100px;">D M G</div> ☐ 2. dostavljena primaocu dana _ _ _ _ <div style="text-align: center; margin-left: 100px;">D M G</div> ☐ 3. dostavljena dana _ _ _ _ <div style="text-align: center; margin-left: 100px;">(ime i adresa lica ili privrednog subjekta) D M G</div>		
H. Potvrda prijema primljena _ _ _ _ <div style="text-align: center; margin-left: 100px;">D M G</div>		
I. Nosilac postupka nije u mogućnosti pružiti bilo kakve informacije o tome gdje se pošiljka nalazi		
Mjesto i datum:	Potpis:	Pečat:
II. ISPUNJAVA NADLEŽNI ODREDIŠNI CARINSKI ORGAN: ZAHTJEV		
Radi sprovođenja dalje provjere, od polaznog carinskog organa traži se da dostavi:		
☐ 1. precizan opis robe ☐ 2. kopiju računa ☐ 3. kopije manifesta, teretnice ili vazdušnog tovarnog lista ☐ 4. ime lica odgovornog za sprovođenje formalnosti u odredišnom carinskom organu ☐ 5. dokument ili informacije (precizirati):		
Mjesto i datum:	Potpis:	Pečat:
III. ISPUNJAVA POLAZNI CARINSKI ORGAN: ODGOVOR NA ZAHTJEV		

1. Priložene su informacije, primjerci ili dokumenti

2. Informacije, kopije ili dokumenti navedeni u 1 2 3 4 5
□□□□□ iz Vašeg zahtjeva nisu dostupni.

Mjesto i datum: Potpis: Pečat:

IV. ISPUNJAVA NADLEŽNI ODREDIŠNI CARINSKI ORGAN:

• 1. Dokaz o završetku postupka vraćen je dana |_|_|_|_|
D M G zajedno s ovjerenom kopijom

(a) primljeni dokument priložen je kao potvrda. • (b) vraćeni dokument

• 2. Ovom obavještenju priložen je ovjereni dokaz o završetku postupka.

• 3. Carinski dug je naplaćen.

• 4. Provjera je u toku, a dokaz o završetku postupka biće vraćen u najkraćem mogućem roku.

• 5. Pošiljka nam je podnesena bez potrebne dokumentacije.

• 6. Dokumentacija je podnesena bez pošiljke.

• 7. Nisu nam podneseni ni pošiljka ni potrebna dokumentacija, tako da

- (a) nije moguće dobiti informacije o njima.
- (b) TC20 šalje se stvarnom odredišnom carinskom organu..... (naziv i država)
- (c) TC20 se šalje posljednjem tranzitnom carinskom organu navedenom u polju I., stavci D.

Mjesto i datum: Potpis: Pečat:

V. ISPUNJAVA POSLJEDNJI PREDVIĐENI TRANZITNI CARINSKI ORGAN ILI STVARNI TRANZITNI CARINSKI ORGAN

• 1. Tranzitna deklaracija podnesena nam je dana |_|_|_|_|
D M G

• 2. Tranzitnu deklaraciju poslao nam je stvarni tranzitni carinski organ(naziv), a tamo je podnesena dana |_|_|_|_|
D M G

• 3. Tranzitna deklaracija nam nije podnesena. Šaljemo TC20 prethodnom predviđenom tranzitnom carinskom organu.

Mjesto i datum: Potpis: Pečat:

VI. ISPUNJAVA PRETHODNI PREDVIĐENI TRANZITNI CARINSKI ORGAN

• 1. Tranzitna deklaracija podnesena nam je dana |_|_|_|_|
D M G

• 2. Tranzitnu deklaraciju poslao nam je stvarni tranzitni carinski organ.....(naziv), a tamo je podnesena dana |_|_|_|_|
D M G

• 3. Tranzitna deklaracija nam nije podnesena. Šaljemo TC20 prethodnom predviđenom tranzitnom carinskom organu.

Mjesto i datum: Potpis: Pečat:

VII. ISPUNJAVA PRETHODNI PREDVIĐENI TRANZITNI CARINSKI ORGAN

5. Za organ koji upućuje zahtjev

Mjesto:

Datum:

Potpis:

Pečat

6a. Potvrda prijema i odgovor na zahtjev u polju 4a. (poslati nazad nadležnom organu koji upućuje zahtjev)

Organ kojem je upućen zahtjev iz države koja nije polazna država potvrđuje prijem obavještenja i:

potvrđuje da je odgovoran za naplatu duga u vezi s prethodno navedenim tranzitnim postupkom

obavještava da nije odgovoran za naplatu duga u vezi s prethodno navedenim tranzitnim postupkom. To je utvrđeno na osnovu sljedećeg:

.....
.....

6b. Potvrda prijema i odgovor na zahtjev u polju 4b. (poslati nazad nadležnom organu koji upućuje zahtjev)

Organ kojem je upućen zahtjev iz polazne države potvrđuje prijem obavještenja i:

potvrđuje da je organ koji je uputio zahtjev odgovoran za naplatu duga u vezi s prethodno navedenim tranzitnim postupkom.

obavještava da organi koji su uputili zahtjev nisu odgovorni za naplatu duga u vezi s prethodno navedenim tranzitnim postupkom. To je utvrđeno na osnovu sljedećeg:

.....
.....

Podaci o garantu:

7. Za organ kojem je upućen zahtjev

Mjesto:

Datum:

Potpis:

Pečat

6. Za organ koje upućuje zahtjev

Mjesto:

Datum:

Potpis:

Pečat

7. Potvrda prijema (poslati nazad nadležnom organu koji upućuje zahtjev)

Nadležni organ kojem je upućen zahtjev potvrđuje prijem obavještenja i obavještava da je

odgovoran za naplatu duga u vezi s prethodno navedenim tranzitnim postupkom.

nije odgovoran za naplatu duga u vezi s prethodno navedenim tranzitnim postupkom. To je utvrđeno na osnovu sljedećeg:

.....
.....

8. Za organ kojem je upućen zahtjev

Mjesto:

Datum:

Potpis:

Pečat

TC 30 Garancija za tranzit Unije / zajednički tranzitni postupak	
1. Nadležni organ koji upućuje zahtjev Naziv i puna adresa:	2. Nadležni organ kojem se upućuje zahtjev Naziv i puna adresa
3. ☐ Broj potvrde o zajedničkoj garanciji ☐ Broj kupona pojedinačne garancije Naziv i adresa nosioca postupka 	
4. Ispunite tačke u nastavku i vratite obrazac. a) Ime i adresa garanta: b) Naziv i adresa predstavnika garanta u (država carinskog organa koja traži podatke) c) Upućivanja (ako postoje) koje je potrebno navesti u dopisu za predstavnika garanta:	
5. Za organ koji upućuje zahtjev Mjesto: Datum: Potpis: <div style="text-align: right;">Pečat</div>	6. Za organ kojem se upućuje zahtjev Mjesto: Datum: Potpis: <div style="text-align: right;">Pečat</div>

TC21(A) – ZAHTJEV ZA PROVJERU

1. Organ koji podnosi zahtjev (Naziv i adresa)			2. Nadležni organ kojem se upućuje zahtjev (Naziv i adresa)			
3. TRAŽI SE PROVJERA STATUSA ZA SLJEDEĆE POŠILJKE ZA KOJE SU PODACI IZ MANIFESTA VAZDUHOPLOVA/PLOVILA* NAVEDENI/PRILOŽENI* U NASTAVKU:						
Naziv i adresa nosioca odobrenja			Vazduhoplov/plovilo* i datum otpreme			
			Aerodrom/ luka* otpreme			
Stavka	Broj brodskog/ vazdušnog manifesta*	Br. kontejnera (ili oznake i br.)	Teret Opis	Broj paketa	Težina (kg)	Prijavljeni status (T1, T2, TF, TD,C, F, X)
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
4. REZULTAT PROVJERE Provjera svih pošiljki zadovoljava osim za sljedeće stavke: (priložene propratne isprave)						
5. ORGAN KOJI VRŠI PROVJERU Naziv: Potpis: Datum:..... Pečat:						

* Izbrisati po potrebi.

Ovaj bi zahtjev trebalo upotrebljavati samo za jednog privrednog subjekta, jedan vazduhoplov ili plovilo.
Nakon popunjavanja vratiti zahtjev organu navedenom u polju 1.